

PROGRAM:

Čtvrtek 5. listopadu 2015

09.00 – 09.30

10.00 – 10.30

jeviště TD

(Z)MATKY Praha

režie: Martin J. Švejda

Martin J. Švejda

BIM BAM BOM

(pro děti od 5 do 9 let)

11.30 – 12.35

DKM Kulturní šum

Česká Lípa

režie: Iva Buřková

Alois Jirásek, Iva Buřková

Pojďte a poslyšte

(pro děti od 10 let)

14.30 – 17.30

Rozborový seminář s reflexemi

dětských skupin (BIM BAM

BOM, Pojďte a poslyšte)

17.30 – 18.15

Inspirativní představení

Toy Machine

režie: Tomáš Běhal, Tomáš

Podrazil

Tomáš Běhal, Tomáš Podrazil

Rytíři

(pro děti od 3 let)

19.30 – 21.00

Diskusní fórum s reflexemi

dětských skupin (Rytíři)

Pátek 6. listopadu 2015

09.00 – 09.55

N.O.P.O.Ď. Nový Bor

režie: Štěpán Kňákal

Jaroslav Foglar, Štěpán Kňákal:

Záhada hlavolamu

(pro děti od 9 let)

11.20 – 12.05

Divadlo Prkno

Veverská Bítýška

režie: Vít Jakubec

Pavel Čech:

O čertovi

(pro děti od 3 let)

14.00 – 17.00

Rozborový seminář s reflexemi

dětských skupin (Záhada

hlavolamu, O čertovi)



Speciální nabídka pro účastníky
přehlídky POPELKA 2015!!!
Nenechte si ujít nevšední zážitek –
prožitkový workshop

„LIVE DRUMS“
Provází lektor a coach Jiří Adam

6. 11. 2015 od 18 do 20 hodin
Gymnázium Rakovník

Obvyklá cena 320 Kč
s tímto Zpravodajem pro divadelníky 250 Kč

U nás najdete bubny,
energii a vše co k tomu patří
Přihlaste se na telefonním
čísle 605 817 183



QUO VADIS HRONOVE?

V dnešním čísle se k problematice nejstaršího divadelního festivalu na světě vyjadřuje Mgr. Lenka Lážňovská, ředitelka NIPOS, prezidentka Českého střediska mezinárodní organizace amatérského divadla AITA/IATA a viceprezidentka Středoevropské sekce AITA/AITA.

„Okolo problematiky Hronova je velká mediální bublina. Musím říci, že se o to velmi zasloužil veřejnoprávní rozhlas. Když se mě zeptali, kam se Hronov bude stěhovat a já jsem řekla, že nikam, palcový titulček nad rozhovorem byl o tom, že Hronov se bude stěhovat, protože jeho úroveň klesá. O úrovni jsem nemluvila a o tom, že se bude stěhovat, už vůbec ne.“

Myslím si, že v tuhle chvíli je čas se zastavit a popřemýšlet. Scénická žatva je v tomto městě již více než dvacet let. Vůbec nemá cenu hovořit o tom, že Hronov je významný festival a že významným festivalem zůstane, to je jasné. Tradice tohoto festivalu, kterou nám zanechali předkové, si musíme vážit. Byli bychom za blbce, kdybychom dovolili ji zničit. Legitimní otázkou však pro mě bezpochyby je, jakou koncepci má tento festival mít. Koncepci od roku 1931 byla celostátní přehlídka činoherního divadla. Doopravdy si umím představit, že Hronov bude „best of“ tohoto žánru a bude se skládat z vybraných představení z Volyně, z Vysokého nad Jizerou a dalších činoherních přehlídek. Umím si představit, že zde budou herecké dílny, které povedou zajímavé osobnosti. A vedle této přehlídky může vzniknout žatva někde jinde, menší, s nižším počtem činoherních představení, kde bude z každého žánru po jedné inscenaci. Proč ne? Řekněte, jestli něco takového nemůže být zajímavé.“

-saj-

Předsedkyně DS TYL Alena Mutinská předává sladký oříšek Dominice Zelenkové z Mostu.



XXXIV. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2015

Na triko dětí by nemělo jít nikdy nic

■ Duhové pohádky podle literární předlohy Daniely Fischerové, v podání mladého souboru DEJ SI ANANAS z Mostu, jsme během včerejška měli možnost vidět celkem třikrát. O tom, jak taková duha vlastně vzniká, mluví režisér a vedoucí souboru, známý „Mostecký ninja“ Pavel Skála.

V programu o sobě píšete, že vycházíte z mostecké ZUŠky, jak tedy soubor vlastně vznikl?

Jen jeden ze ZUŠky už vyšel, můj žák, ostatní furt ještě učím. Spíš jsme vyšli ze ZUŠky v tom smyslu, že jsou to děcka z dramaťáku a řekli jsme si, že by bylo fajn udělat něco víc a jinak, než jak pracujeme v ZUŠce. Tak jsme založili soubor.

Proč zrovna Duhové pohádky?

Strašně se mi líbí Fischerové text. Je sice hrozně nedramatickej, ale zato hrozně poetický, a mně je ta poetika hodně blízká. Jeli jsme s tím na pár přehlídek a tam jsme většinou měli dobrý ohlasy, takže jsme se dostali do Mladé Boleslavi. No a odtamtud nás poslali sem.

Kdo přišel s řešením scény?

Převážně tvá práce, nebo kolektivní?

Já bych řekl, že moje i kolektivní. Ze začátku jsme vymýšleli, do čeho to zarámovat, no a barvy a ateliér se k tématu poměrně hodí. Já mám rád barevné věci a tohle barevné je, a dokonce je to o barvách. A hrajeme třeba i venku v pleněru, což je docela zajímavý. Myslím, že tam to jde občas i líp než vnitř, protože v přírodě je to ještě poetičtější.

Hodně se inscenace měnila od premiéry?

Upravovali jsme to decentně, nijak hodně jsme do toho nerýpali. On už text jako takovej inscenaci dost vyselektuje,

není dlouhej, jsou to spíš krátký povídky. Nápady vznikaly v průběhu, třeba černý světlo jsem řekl já, ale takový věci jako sníh, to nás napadalo při zkouškách. Těžší je, že děcka se u toho občas rozproudějí a když se to neukoriguje, tak tam řaděj. Ale podle mě to k tomu patří, k tý hravosti.

Vždycky hrajete takhle nablízko?

Nene, většinou je máme ještě aspoň o metr dál, dnes byli diváci hodně na kontakt.

Jak moc máte pevný text a jak moc improvizujete?

Je to na hercích. Text je více méně jasnej a přidávají si, co je aktuálně napadne. Když to zapadá do hry, nevadí mi to. Jakmile však jdou jenom podle textu, tak je to špatně. Nějaká improvizace by ve hře měla být vždycky, vždyť o tý hravosti to je. Repliky jsou jasné a pevné. Vždycky. A pak jsou mezirepliky, který si tam v aktuální situaci dodávají. To už nechávám na jejich citlivosti, jestli je to moc nebo málo, za to je pak pochválím, nebo seřvu.

Co nějaký zatím nejhorší nebo nejvtipnější zážitek?

Nejhorší bylo dnešní první představení. To pro nás bylo strašidelný. Pak jednou, když hráli beze mě ve školce a školka to uzpůsobila tak, že za děckama si povídali rodiče během představení. Pro herce bylo hodně těžký to uhrát. Překřikovat rodiče, který když se nesly-

šej, tak jedou ještě víc nahlas, to je pak trochu komplikovaný. Ale u toho jsem nebyl, pro mě byl nejhorší zážitek tady, to první představení, druhý už byl standard. A nejtupnější, to bylo asi v Dětenicích, tam jsem alternoval a nepamatoval jsem si vůbec text, tam museli herci hodně improvizovat. Ale bylo to zajímavý a vlastně vtipný především pro nás.

I když dneska na vás přišly hlavně předškolní děti, v programu uvádíte, že inscenace je pro děti od šesti let. Pro školky tedy běžně nehrajete?

Normálně ne, jen tehdy jednou, a to byla školka spojená se základkou, protože to byla malá vesnice. Většinou první, druhý, možná i třetí nebo čtvrtý třídy, ale školky fakt ne, protože když děti vidí třeba to černý světlo, je pro ně těžký to ustat. A taky všechno úplně nepobírají, ne že by nebyli dost rozumný nebo chytrý, to jsou, ale nevnímají to, co starší kamarádi. Ale dnešní první představení nevyšlo hlavně z naší strany, podělalo se nám na scéně

snad všechno, co mohlo. A my jsme se z toho postupně děleli taky. Takže to je na naše triko. A hlavně, na triko dětí by nemělo jít nikdy nic, ony se přijdou bavit, a pokud jim to neumožníme, je to jenom naše chyba.

Témat je v inscenaci i předloze fůra, které je pro tebe osobně nejněžnější?

Já miluju Fischerovou, protože mi přijde krásná její poetika. Je jemná, je v tom, nechci říct ponaučení, ale taková ta fabule na konec každý části: a tak vznikla dohoda, a tak vznikl soucit, a to je dobře proto a proto. Podává to hrozně jemně a používá zajímavá slova – třeba když vznikají barvy a Slunko maluje přírodu, tak Fischerová nevybere trávu a les ale třeba špenát a podobný hezký slova. Vůbec krásně pracuje se slovem a podle mě to hodně pomáhá představivosti, a proto třeba moje děti tu knížku milují. Z novodobých pohádek, co čteme dětem, je tahle pro mě nejlepší.

Rachel Duchková



„Mostecký ninja“ Pavel Skála.

Duhové pohádky poněkud vybledly

■ Krátké prózy Daniely Fischerové nejsou po mém soudu příliš dobrý materiál pro divadelní tvorbu. Neobsahují dramatické situace, napínavé zápletky ani svébytné fantazijní světy. Často prostou pravdu, která může znít až kýčovitě, dokáže Fischerová povýšit velmi hutným, literárně precizním, až aforisticko-gnómičným vyjádřením. Zásadní kvalita jejich textů je tak ovšem právě to, co se převodem do divadelního jazyka nezbytně ztrácí.



Inscenace souboru Dej Si Ananas Most a režiséra Pavla Skály však přistupuje k Fischerové textům právě se silnou důvěrou – spíše než opravdové zdivadelnění je k vidění lehká, decentní divadelní ilustrace, „di-

etní“ obehávání textu, typické pro inscenace „dramaticko-výchovného typu“. I tam, kde se objeví výraznější situace (třeba když sluníčko všem vynadá, že obližují červeň z červánků, a pak se nerado přizná, že to dělá taky), je podaná s jakousi stydlivou podehraností. V hereckém projevu navíc kontrastuje výraznost „secvičených momentů“ (kupříkladu písňových vložek) a ultracivilních uvolněnějších chvil, působících občas až nechtěně improvizovaným dojmem. Ne, není to marná inscenace, má svůj řád, půvab a vkus. Ale marná sláva, od inscenace o barvách by člověk čekal trochu toho výtvarného kouzlení, tematizované zapojení scénografie, zkrátka krapet divadelní magie a nápaditosti. A takový moment byl v mostecké inscenaci jen jediný – kouzelný obraz „stvoření Velkého vozu“. Ten zbytek byl kultivovanou ilustrací řečeného. Kultivovanou, ale ilustrací. Bohužel.

Jan Šotkovský

Svatý grál nehledejte v pohárech! Ani v „Bazárku“! Tam ho nenajdete!

■ Domácí soubor DS Tyl z Rakovníka nás prostřednictvím dramatisace Evy Sukové povídky Neila Gaimana zavedl do světa „starší paní“ a jejího oblíbeného „bazárku“. Nutno říci, že samotný dramaturgicko-režijně-scénografický koncept není nastaven špatně a za jistých okolností by mohl fungovat i jako celek. Což by ovšem předpokládalo i „celostní“ a precizní přístup divadelní. Myslím tím, především jednotu stylovou, žánrovou i tematickou.

Ono spíše než o fantasy jde o absurdní anekdotu, kdy paní Koutná si koupí za 15 Kč pohár, který je pro Rytíře právě oním svatým grálem. Zarputile a tvrdošijně jej vyžaduje na paní Koutné, která jej rovněž zarputile a tvrdošijně odmítá vydat a posléze i směnít za další bájně předměty jako např. kámen mudrců či fénixovo vejce. Bazárek zde nefunguje pouze jako prostředí, ale také jako rámec a konec konců také jako téma. Konflikt mezi vysokým a nízkým, či chcete-li vznešeným a přízemním, by měl přerůst ve sbližovací proces mezi starou osamělou prostou paní a mladým rytířem,

který je ochoten za „svatý grál“ položit život. Tyto momenty se v inscenaci objevují a to převážně ve slovní rovině, ale málo se dějí přímo na jevišti. A toto dění ještě navíc by mělo být stylově, žánrově i tematicky čisté. Tak, jako v úvodu představení, zcela přirozeně a nenuceně vnikáme a stáváme se součástí příběhu – bazárku, tak lopotně, neorganicky a uměle příběh končí. Stará paní jako by zapomněla na svůj vyvíjející se vztah k rytíři. Ony momenty vzájemného pochopení, radosti z přítomnosti toho druhého a pouze anekdoticky deklamuje téma Aladiny vy lampy, což má v tu chvíli až

alzheimerovský nádech. V tematické spirále jsme tedy z roviny vznešených ideálů a hledání osvětlení klesly na úroveň pohádkových čar a kouzel. Ocenění hodné jsou herecké výkony obou hlavních protagonistů, ale je nutno poznamenat, že Rytíř je na svém startu ve svém charakteru málo vznešený a paní Koutná málo přízemní a nízká. Zdařilý jevištní obraz jejího mládí, kdy intuitivně cítíme, že za mlada „trpěla“ stejnými ideály a neutuchající touhou po hledání štěstí jako on, by mohl být velmi katarzní, kdyby byl náležitě tematicky akcentován. Obecně lze říci, že vytažení důležitých momentů ve vývoji jejich vztahu by obecně prospělo i temporytmičké sterilizaci charakterů obou hlavních postav, která je navíc podporována psychologicko-realistickým pojetím postav. Více nadhledu a divadelní zkratky by tomuto typu předlohy

slušelo daleko víc. Možná, že bychom se ke svatému grálu a tomu co je jeho podstatou přiblížili blíže a zásadněji. Vždyť přeci nejde o nádobu, ale o smysl života. Alespoň myslím?! I přes všechno výše uvedené jsme viděli tematicky zajímavou látku s nápaditým posunem v realizovatelné a potencionálně dobře fungující koncepci. Jen si neodpustím následující věty: Pozemského štěstí a nebeského blaha nedocílíte tím, že si přinesete domů další kousek vzácného jídelního servisu. V tom to opravdu není. Stejně tak jako není samospasitelné vybrat si dobrou předlohu a najít klíč k jejímu inscenování. Musíte také vědět, které dveře se tím klíčem a také kterým směrem odemykají. A v této divadelní inscenaci je těch dveří jako v tajemném, do mlhy zahaleném anglickém zámku.

Jaromír Hruška

Místo tance měl být nový cirkus

■ Domácí soubor DS Tyl Rakovník se po krajské účasti na Wintrově Rakovníku trochu překvapivě představil i na Popelce. Inscenace totiž původně vůbec necítila na dětského diváka. „Překvapilo mě to, ale souhlasím. Beru to tak, že ve hře není nic, co by dětem ublížilo,“ říká režisér inscenace Jiří Suk.



Pro mě se v Bazárku leckde pohybuje na hraně esteticky přijatelného – scéna, romantický příběh ve stylu červené knihovny, nostalgie. Pracuji s tím záměrně?

Jestli myslíš rádio, tak ano, tam je to naschvál přehnané. Proto pustíme po romantickém sladáku T-boy, což je po rozněžení tvrdá rána přes dršku. Na druhou stranu, ta „červená knihovna“, o které mluvíš, je bez sladkého konce. Polibek a odchod do zapadajícího slunce, který tam někomu chybí, tam naschvál není. Nemyslím si, že je nutné vztah úplně po lopatě

dořít. Částečně je to naschvál, částečně jde o odpor k takovému věcem. Vztah Moniky a Rytíře není záměrně sladák, naopak, ze začátku navozujeme sladák proto, aby mohl vzápětí přestat.

Pokud se nostalgii a citovosti spíš vyhýbáš, proč sis vybral tenhle text?

Úplně na začátku mě v předloze nejvíc bavilo to, co už teď v inscenaci moc není – ta Gaimanovská pragmatičnost. Paní Koutná si v bazaru koupila Svatý grál. Tečka. Byl přikrytý vypelichaným kožichem a vycpanou krajtou. Takhle on to tam švihne a dále si s tím, co chceš.

Nejvíc tě zaujala pragmatičnost textu. Jak se ti na celou věc tedy nabalil Bazárek jako takový?

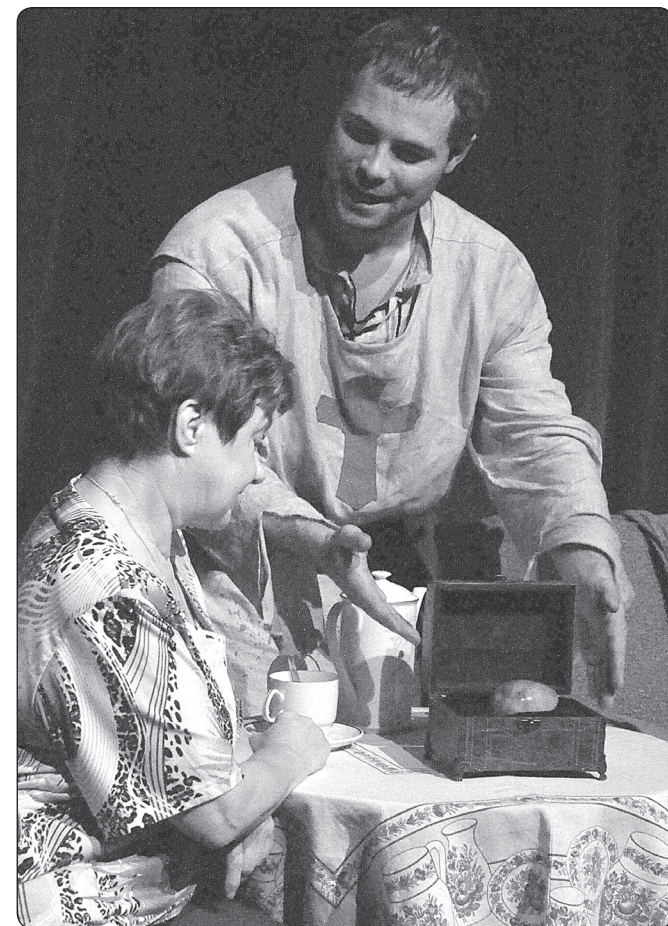
Kdyby si Paní Koutná nekoupila Svatý grál, příběh by nebyl. Jde o příběh těch věcí v bazaru. Nám se to nepodařilo ideálně, ale můj původní záměr byl, že někdo přinese propálenou fajfku po dědečkovi a napíše, že ji dědeček kouřil za války u Stalingradu. Byl by u ní nějaký příběh a byl by to příběh té

věci. Někdo jiný si pak řekne, taky jsem měl dědečka u Stalingradu, ale fajfka mi po něm nezbyla, a proto si ji koupí. Ne protože ji potřebuje. Tahle idea ale počítala s reakcí lidí. Díky bohu, že někteří vyklidili půdu a věci přinesli, ale chtít po nich, aby k věcem napsali příběh, je další věc. Chtěl jsem to tak, a proto diváci při představení dostanou průvodní lístek bazárku, kde jsou na tyto údaje kolonky. To jsem ale byl ide-

li z technických důvodů, protože jsme si na tom vylámali zuby i s partou horolezců. Lucka (mladá paní Koutná, pozn. Red.) by mohla vyprávět, kolik času strávila ukšírovaná. Cirkusáci to, na rozdíl od nás, prostě umějí. Ale čtyři, pět intenzivních pokusů jsme podnikli.

V rozbořech se hodně řešil vztah dvou hlavních postav, Paní Koutné a Rytíře. Mluvil se o něm jako o střetu vysokého a nízkého.

Do Paní Koutné jsou projektované všechny naše babičky.



alista. Takže jediných pár věcí, které tam mají příběh, jsou věci ode mě (smích). Ale mrzí mě to. Příběhy věci by byly mnohem zajímavější, než věci samotné.

Výrazná je i taneční retrospektiva – vzpomínka Paní Koutné.

V původní verzi jsme přemýšleli i o projekci nebo stínohře, nakonec jde o reálný tanec. Dokonce byly ve hře i prvky nového cirkusu, že při tanci by se alterego Paní Koutné při tanci vzneslo do výšin. Byla by povznesená nejen duševně, ale i fyzicky. Nakonec jsme tuhle možnost zavrhn-

Tahle pragmatická zemitá ženská považuje, plechy neplechy, Rytíře za dealera elektřiny. Jde o potkávání se těchto dvou, sbližování se, pak zase ztracení se. Pojmenování „střetu vysokého s nízkým“ mě šokovalo, nepovažuji totiž Paní Koutnou za nízkou. Ale pokud se o tom bavíme jako o střetu jeho idealismu a její pragmatičnosti, pak ano. To mě na tom baví. On má ideál a touhu po něčem, ona ho spíš vede rovinou lidskou, vztahovou. Ona ho z nebeských výšek ideálů táhne k zemi.

Petra Jiráková

CO JE TŘEBA VĚDĚT

Alena Urbanová: Mýtus divadla pro děti

Divadlo je jeden z obecně nejprístupnějších mostů, po němž se lze dostat do krajiny umění vůbec. A zařadit se tak do nenápadně privilegované vrstvy společnosti, mezi ty šťastné, kteří si našli cestu k umění a díky tomu neznají nudu. Ani tu malou, všední, ale hlavně ten ďáblův vynález Nudy s velkým N, nebezpečný pocit černé díry, naprosté prázdnoty vlastního „já“ i života, úrodnou půdu všelikého neštěstí a zločinů. Lidé, kteří umění sáhnout po knižce, vnímat obraz, setkávat se přes rampu s herci, poslouchat hudbu či vybírat filmy mají zcitlivělou vnímavost, bystřejší uši k slyšení a oči k vidění reality jako takové. A to jim znamenitě slouží: dovedou si totiž, když na to přijde, onu nejhezčí hru, kterou může hrát člověk sám se sebou, tedy přemýšlení a snění, zorganizovat sami. A to je životní terno. Tvořivá čistá práce divadelní k němu dětem otevírá cestu. Povrchně načechrané atrapy divadla ji naopak zahrazují, což je v konečném důsledku ne zrovna malý hřích na společnosti. Páchaný, pravda, ve vši nevinosti – může za něj mýtus.

Vydalo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, jeho útvar ARTAMA v roce 1993, odborný redaktor: PhDr. Milan Strotzer